

> Retouradres: 1043 GP Amsterdam

Voortgangsoverleg Klimaatakkoord De
Postbus 90405
2509 LK Amsterdam

Invest-NL
Kingsfordweg 43-117
1043 GP Amsterdam
Nederland
www.invest-nl.nl

Datum

2 oktober 2020

Onze referentie
AR/2020/0037

Betreft: Rapport 'Financing offshore wind'

Kopie

Geachte heer

Graag bieden we je het rapport 'Financing offshore wind' aan dat Invest-NL mede op verzoek van 'de sectortafel Elektriciteit' heeft opgesteld. Met het oog op het realiseren van de in het Klimaatakkoord afgesproken doelstellingen voor 2030 en 2050, biedt het rapport nader inzicht in de financierbaarheid van Wind op Zee¹.

Op 29 juli 2020 heeft Minister Wiebes bekendgemaakt dat kavel V van windenergiegebied Hollandse Kust Noord zonder overheidssubsidie gebouwd gaat worden. Dit is een mooie volgende stap richting de afspraken uit het Klimaatakkoord. Deze positieve ontwikkeling is te danken aan de enorme inspanningen en innovatie vanuit de sector in combinatie met gerichte stimulering vanuit de overheid.

---

¹ Citaat Klimaatakkoord: *Er nader onderzoek komt naar de business case van opwek van hernieuwbare elektriciteit, in het bijzonder wind op zee. Daarnaast is goed en tijdig inzicht in de beoordeling van financierende partijen van belang, de wijze waarop risico's (bv geen ondersteuning vanuit de SDE+ na 2025) worden gewogen en mogelijk ingeprijsd, en de mogelijke gevolgen daarvan op de financieringsmogelijkheden. De vraag is tevens aan de orde of er sprake is van stijgende financieringslasten en of die - indien gewenst - kunnen worden gemitigeerd, bijvoorbeeld door inzet van financieringsinstrumenten als garanties, (Europese) cofinanciering of andere opties. Aan Invest-NL wordt gevraagd hier onderzoek naar te verrichten, meer inzicht te verschaffen in risico's en financieringsmogelijkheden, kansrijke opties te identificeren en daarover eind 2019 te rapporteren. Bij de uitkomsten van dit onderzoek wordt bekeken of vergelijkbare inzichten wenselijk zijn met betrekking tot mogelijke financieringsrisico's van Hernieuwbaar op Land (HOL) en kleinschalig Zon-PV.*

Parallel aan de succesvolle en subsidie-loze Wind op Zee gunningen van de laatste jaren speelt het vraagstuk in welke mate de financierbaarheid van Wind op Zee zonder subsidie, op zowel de korte als lange termijn, realistisch blijft. Sommige studies naar de businesscase van Wind op Zee (o.a. het in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat uitgevoerde AFRY rapport) werpen de vraag op of windparken ook in de toekomst zonder subsidie gefinancierd kunnen worden.

Het Invest-NL-onderzoek 'Financing offshore wind' benadert het vraagstuk specifiek vanuit het financieringsperspectief. Uit de marktconsultatie die is uitgevoerd concludeert Invest-NL dat investeerders Wind op Zee als een volwassen markt zien. Er is sprake van groeiende belangstelling van investeerders en financiers. Aangezien de beschikbaarheid van kapitaal toeneemt, is Invest-NL positief ten aanzien van het lange termijn aanbod van financiering voor Wind op Zee.

Uit ons onderzoek blijkt dat er in de markt consensus bestaat dat nul-subsidie het eindbeeld zou moeten zijn voor toekomstige Wind op Zee projecten. Om dit eindbeeld te realiseren zijn financiers en investeerders eensgezind over wat de twee belangrijkste prioriteiten zijn: het vergroten van het afzetpotentieel door vraag stimulering (o.a. via elektrificatie van de industrie, mobiliteit en gebouwde omgeving) en het versnellen van de systeemintegratie (technische en markt inpassing).

De geconsulteerde financiers en investeerders verschillen van mening over het tijdsplan waarbinnen de sector volledig onafhankelijk kan worden van subsidie. De huidige situatie waarbij het aanbod harder groeit dan de vraag speelt hierin een belangrijke rol. Deze disbalans heeft een negatieve invloed op de prijs en de afzet waardoor de business case erodeert. Het resultaat is een verhoogd risicoprofiel voor financiering van Wind op Zee (hogere kapitaalkosten) wat het behalen van de Klimaatdoelstellingen mogelijk in gevaar kan brengen. De meeste financiers en investeerders geven daarbij aan dat voornoemde risico's (en bijbehorende hogere kapitaallasten) te overzien zijn als er voldoende (uitzicht op) voor lange termijn te committeren afzetpotentieel ontstaat.

Gegeven de huidige marktomstandigheden vindt Invest-NL dat vraagstimulering de meest effectieve manier is voor het versnellen van Wind op Zee. Het zorgt er niet alleen voor dat vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten, maar ook dat de omvang van zowel vraag als aanbod versneld toeneemt. Het spreekt voor zich dat hierdoor ook de belangstelling van investeerders en financiers (nog) verder zal groeien.

Als impact investor heeft het financieel maken van de energietransitie voor Invest-NL hoge prioriteit. Wat Wind op Zee betreft, richt Invest-NL zich vooral op investeringen die de vraag naar groene stroom versnellen (elektrificatie, conversie en opslag mogelijkheden). Doorbraaktechnologieën die de industrie helpen elektrificeren en verduurzamen kunnen daarbij op onze warme interesse rekenen.

Daar waar de markt de risico's te hoog acht, pakken wij graag onze rol om dit type innovaties financierbaar te maken.

Vanwege de bijzondere tijden als gevolg van de Covid-19 pandemie merken we het volgende op: op basis van onze marktconsultatie achten wij op dit moment dat de gevolgen van de Covid-19 pandemie op de lange termijn financierbaarheid van Wind op Zee te overzien zijn. Op de korte termijn zijn er knelpunten zoals druk op de (internationale) productieketens voor Wind op Zee, vraaguitval naar elektriciteit en minder beschikbaar kapitaal bij bijvoorbeeld banken en investeerders. Echter, met het herstel van de economie verwachten wij ook dat de vraag naar groene elektriciteit weer toeneemt, en daarmee ook de financierbaarheid van Wind op Zee.

Tot een nadere toelichting zijn wij uiteraard graag bereid.

CEO

Directeur Business
Development